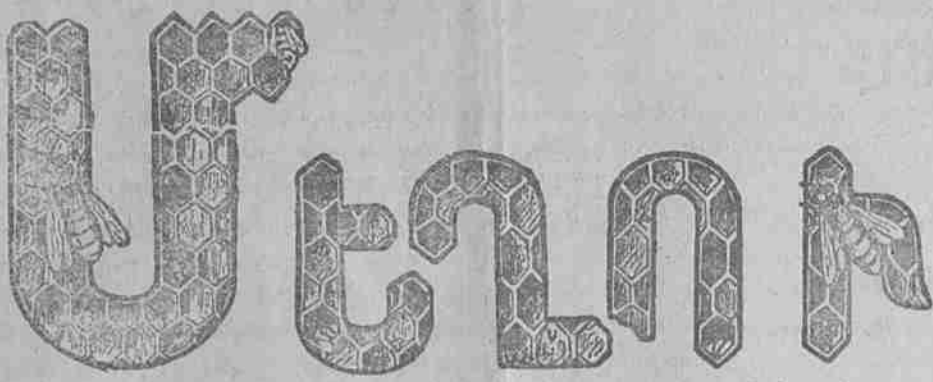

„ М Е Х У “
 Арм. седмиченъ вестникъ
 Редакция и администрация
 Ц. Симеонъ 72, София
 Ред. К. ХАЛАДЖЯНЪ
 Стоп. Н. ХАЛАДЖЯНЪ

„ М Е Г Н О Ս “
 Journal humoristique arm.
 Rédaction & administration
 N. HALADJIAN
 Rue Tzar Siméon, № 72
 B. P. 444 Sofia (Bulgarie)

ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ ՆԱԲԱԹԱԹՆԵՐԾ

« Մ Ե Ղ Ո Ս »
 ԿԵՐԱԿԻ ԳԵՂԱՆՆԵՐԻ ՆԵՐՈՒՆԻՆԵՐԻ
 Փողոց Յար Սիմեոն, քիւ 72
 Հեռագրային քիւ՝ 3-19-54

Քղբակցութեանց և պատմական
 անասնաբանաց հասցի՝
 ՆԱԲԱԹԱԹՆԵՐԻ
 Փողոց Յար Սիմեոն, քիւ 72
 Կամ՝ Փոստարկի 444 Մեքիս

ԲԱՅԱՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ
 Տարեկան 150, վեցամսեայ 75 լ.
 Արտատպան՝ Կարեմ 3 տպար

ՔԱՐՈՉԻՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

ՎԻՎ ԼԱ ՅՐԱՆՍ

ԴԱՏԻՑՈ ԻԶՄԻՐՈՅՈՒՆ

Հանդիսական կիրակի օր մը՝ աւագերէցը հանդերձեալ էր Ս. Պատարազ մատուցանելու ու աւուր պատշաճ քարոզ խօսելու։ Երէցուհին, որ իր ամուսին տէր հօր ճարտասանութեան մասին շատ գովասանքներ րոտած էր թէեւ, սակայն ո՛չ մէկ կիրակի եկեղեցի գոյցած էր իր ամուսնին աւուր պատշաճները մտիկ ընելու համար։ Տէր հայրը այդ հանդիսական կիրակին պիտի խօսէր բարեգործութեան մասին։ Եւ ի՞նչ կայ աւելի զեղեցիկ բան աշխարհիս վրայ՝ քան բարեգործութիւնը, քանի որ տալու մէջ միշտ հպարտանք մը կայ, իսկ ընդունելու, ստանալու մէջ՝ քաղաքիւսած նուաստացում մը։

— Գիտե՞ք թէ ինչ ըսել է ձմեռ ատեն տնդործ և ապրուստի միջոցը դուրկ մնալ։
 — Բայց դուք ո՞ւր կ'աշխատէիք։
 — Թույլտնի մէջ ձմեռային սպայ էի։

Երէցուհին կ'որոշէ այդ կիրակի եկեղեցի երթալ, թէ՛ ըզմայելու համար ամուսնին ճարտասանութեանը վրայ և թէ՛ բարեգործութեան քրիստոնէութեան իմաստին թափանցելու համար։

Կիրակի օրը, երէցուհին հագուած սքուած՝ կանուխին եկեղեցի կ'երթայ ու խորանին մօտ՝ գաւթիկին մէջ տեղ կը դրուէ։ Պատարազը կը սկսի ու կարգը կուգայ քարոզին։ Տէր հայրը, կարծես այդ օրը ստուերայէն ներշնչուած՝ բանիւսաց քարոզ մը կը խօսի ու բարեգործութեան քրիստոնէական իմաստն ու էութիւնը կը բացատրէ ունկնդիր հաւատացեալներուն։ Ան եզրակացնելով կ'ըսէ։

«Սիրելի ժողովուրդ, եթէ երկու շաբէկ ունեք՝ տուէք մէկը աղքատին, եթէ երկու վարտիկ ունեք՝ տուէք մէկը աղքատին, վերջապէս ինչ որ ունեք գոյգ՝ մէկը տուէք աղքատին»։

Այս եզրակացութիւնը ինչպէս ժողովուրդին, նայպէս ալ երէցուհին դիւր կուգայ։

Քարոզին վերջ, առանց սպասելու եկեղեցիի աւարտանք, երէցուհին տուն կը գնանայ։ Հազիւ տուն մտած՝ դուռը կը գործուի և աղքատ մը ներկայանալով երէցուհին՝ ողորմութիւն կը խնդրէ։

Երէցուհին, խանդավառուած իր ամուսնին քարոզին և աւուր հանելի ըլլալու ցանկութենէն թեւադրուած, տէր հօր գոյգ վարտիկներէն, շաբէկներէն, կոշիկներէն մէկ մէկ հատ աղքատին կը նուիրէ։

Յետ աւարտան եկեղեցւոյ՝ տէր հայրը տուն կու գայ ու կ'ածուցարէ ձերմակեղէն փոխելու, քանի որ չափազանց քրտնած էր պատարազէն ու քարոզէն։ Երբ ձերմակեղէն կ'ուզէ, երէցուհին կը պատասխանէ թէ չունի։

— Կնի՛կ, ինչպէս թէ ձերմակեղէն չունիս։
 — Այո՛, ունեցածդ կանակ է, իսկ աւելորդները աղքատի տունի՛ համաձայն այս օրուն քարոզիդ։
 — Ի՛նչ սպուր կերեր ես, կնի՛կ, քեզի ո՞վ ըստ ստանկ բան ընել։
 — Ձե՛ք որ քարոզիդ մէջ ըսիր թէ՛ եթէ երկու շաբէկ ունեք, մէկը աղքատին տուէք։
 — Վա՛յ քեզի կնի՛կ, ես այդ քարոզը մեզ համար չխօսեցայ։ Ես այդ քարոզը տալու համար չխօսեցայ, այլ՝ աւելու համար։ Ո՛չ թէ որպէսզի մենք տանք, այլ որպէսզի մեզի տան Այդքան միամիտ էիր կարծելու համար թէ՛ մենք մարդու բան կուտանք։

Անցեալ տարի, թրքական երեսփոխանական ժողովի բացման առիթով, հանրապետութեան նախագահ Իսմէթ Ինէօնիւ իր ձառը խօսելով աշխարհին կը յայտարարէր թէ՛ «բոլոր փոքր ազգերը ազատ ու անկախ ըլլալու են և նման քաղաքականութիւն մը թուրք քաղաքականութեան համընթաց է»։

Տեսայ, որ շատ մը հայեր խանդավառուած էին այս ճառով, կարծելով թէ՛ արդի թուրքերն հայերու, քիւրտերու ու վերջապէս իր արեւմտաեւրոպական սակ ապրող ազգերուն հանդէպ կատարուած դարաւոր անիրաւութիւնը սրբազրել կ'ուզէ ու անոնց անկախութիւն շնորհել կը խոստանայ։

Աւելորդ կը գտնեմ հայերու այդ լաւատեսութիւնը, քանի որ աւելի քան երբեք վստահ եմ, որ եթէ հայկական պատգամաւորութիւն մը ներկայանայ Իսմէթ Ինէօնիւին՝ անկախութեան խնդրանքով (համաձայն իր ձառին), ան պատգամաւորութեան պիտի պատասխանէ։

— Միամիտներ, ես այդ ճառով ո՛չ թէ՛ ուրիշներուն անկախութիւն տալ ու թրքական հողեր բաշխել ըսել ուզեցի, այլ

ՄՐԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՎՍՏԱՆ Է

— Ուրեմն, պր. բժիշկ, դուք վստահ էք որ ես պիտի առողջանամ։
 — Այո՛, որովհետեւ այս հիւանդութենէն հորիւրէն մէկը միայն կ'առողջանայ, ցարդ 99 հազի ձեռքէն անցան և բոլորն ալ մեռան, դուք 100-րդն էք, հետեւաբար վստահ եմ որ պիտի առողջանաք։

ՄԻՍՄԻՏ ԳԻՒՎԱՅԻՆ

Երկրաչափ մը գիւղացիի մը ցոյց կուտայ երկաթուղիի ապագայ գիծին համար փնջուելէք չենք բնութագրու յատակագիծը։
 — Երբ գիծը չի՛ք շիտակ ձեր տունին մէջէն պիտի անցնի, կ'ըսէ։
 — Եւ դուք կը կարծէք ո՞ր ես կամ ծառաս պիտի երթանք դուռը բա՞նալ, ամէն անգամ որ չափեկառք մը մեր տան առջեւը գայ...
 ԿԱՆՆԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ

Գոհարովածուսի մը խանութը։
 — Նշանած իս նուրբիլէք սա մատանիին մէջ կ'ուզեմ որ սա խօտքերը քանդակէք։ — «Պողոս սա Մասի»։
 — Որո՞հարք չեմ տար։
 — Ինչո՞ւ։
 — Որովհետեւ եթէ օր Մա-

սին միտքը փոխէ, չէք կրնար աշխատել այս մատանին գործածել։ Ինձի մնայ նե՛՛ «Պողոս սա իր միակ պաշտելին» գրել տուէք։

Աղքատը. — Պարոն, ճիշտ ետի՞ք օրէ որ անօթի եմ։
 Հարուստը. — Ի՞նչ կ'ուզէք, ըսելէ շատ դրամ խնայած ըլլալու էք, շարունակեցէ՛ք, ապագայ կը խոստանաք։

Մարդուն մէկը կը հարցնէ իր գիտուն բարեկամին.
 — Թու՛նաւոր տունկ մը ի՞նչպէս կը ճանչցուի։
 Գիտունը. — Ծառ դիւրութեամբ, պէտք է կերցնել դայն գոքանիւն, յետոյ սպասել արդիւնքին...

— Կրնա դաշնակի վրայ նուագել սորվեցաւ, իսկ աղջիկս՝ ջութակ կ'ածէ։
 — Իսկ դո՞ւք։
 — Ե՛ս... իսկ ես ինքզինքիս համբերութիւն կը սորվեցնեմ, որպէսզի կարենամ հանգուրծել։

— Չաւակ, ես այլեւս հողնամ եմ, կ'ուզեմ այլեւս հանգստանալ, որովհետեւ տարիքս առի և անս ատոր համար ալ աշխատանքը քեզի կը յանձն...

որպէսզի ուրիշներ մեզի տան, զոր օրինակ՝ Երեւանը, Սուրբան, Մառտուը, Աղբոյէճանը եւս, իմ ձառս ձեր քահանային տուած քարոզին նման միւ իայն անկուտ համար է և ոչ թէ տալու։ Մենք մարդու հող ու անկախութիւն կուտանք։ Վեց հարիւր տարուան պատմութենէն դաս չէ՛ք առած։ Վա՛խ ձեզի...
 Փոլիսիւ

ՍՈՑԻԱԼ. — Այս շաբաթը անեցէ՛ք բարոյացարուքի շաբաթ յայտարարուած էր, ամուսնացող-ամուսնացողի, ըստ ստուգարաններու մարգարէութեան, այս ամուսնի մէջ ամուսնացողներուն հարիւրին 90-ը երջանիկ կ'ըլլան, ու մանչ զաւակով կը պարգեւատրուին։

ՓՆՈՎՏԻՒ. — Արիներու հայ և պուրկար դրօշակներով հայ եկեղեցւոյ մէջ ներկայութիւնը, կարգ մը մարդոց փորթ ցաւաւորութեամբ է, այս պատճառով ալ քաղիքի քաղիքի մեծ պահանջը դրացուած է։

Կ'իմանաք թէ կարգ մը «անոյ ջուրի» ազգայիններ, երբ դուռ ըրած են յետ այսու այդ տեսակ ազգային հանդէսներու ներկայ չգտուել, չհիւանդանաւ ըստ հաճաք։

ՍԱՍԻՈՎՈՅ. — Ձմեռան եւ դանակին թուրիտներուն քաղաք վարժութիւնը չկարողանալու մասնագրութենէն թեւադրուած, Հ. Մ. Բ. Մ. ի թուրիտական «Արօղիան» բաժնի վարիչը հարկադրուեցաւ մինչեւ գարուն ցերեկոյթներ կազմակերպելու տաժանելի աշխատանքին ըծուել...։

ՊՈՒՐԿԱԶ. — Ողորդութիւն ամէնեցուն, հին ըսի ըստները վերջ գտած են, բայց, կենդանի գործ ալ չկայ, ի՞նչ կը բանի մեր երեսփոխանութիւնը, ո՞ր օրուն կը սպասէ հայկական շունչ ու սի՛ր ցուցադրելու համար։

ՎԱՌՆԱ. — Ստայժիմ քունի մէջ են մեր վառանցիները, քիչիկ մը աչքը բայցն ու արթնաները Սոֆիա չուած են և քիւրտի ամարտան գալուն կը ըստ պատեն երկար թմբիքին սթափելու համար։

ՆՆՈՒ. — Հայրիկ, ինչո՞ւ կ'ածու պարես, մէկ երկու տարի եւս աշխատէ, անկէ յետոյ երկուքս մէկ գործը կը ձգենք։

ՎԱՍԸ

— Կ'ըսեն թէ դրամը մարդս վախկտ կը դարձնէ։
 — Այո, այդպէս ըլլալու է, ամուսնիս երբ քովը դրամ կ'ուսնեայ և գիտ կը գրկէ, դեփ զեղին կը կարի։

ԲԱՆԱՍՏԵՂԸ

— Ո՛հ, Աստուած իմ, երանի Իտալիա կարենայի երթալ, ինչ գտնէ կ'ըլլայի մասին բան մը գրել պիտի կրնայի, քանի որ գրելու համար բան մը միտքս չի գոր։

ՆՈՒՐՉԱՆ

«ՄԵՂՈՒ»-Ի ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆԵՐԸ

ԵԿԵՂԵՑԻԷՆ ՆԵՐՍ

«ՆՊԿՈՒՆ»-Ի ՆԵՐԿԱՅ ԿԻՆԸ

ԱՐՍԳ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ ՄԸ

(ԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՐԳԻԾՈՒԿԱՆ ՎԻՊԱԿ)

ԵՐ. ՕՏԵԱՆ

(Շարունակութիւն նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Ու այսպէս հարցումներ կը դրուէին իր մտքին մէջ, և սուկոյն ո՛չ ոք կրնար պատասխանել անոնց:

— Չէ՛, սա քաջուելիք բան չէ, վճռեց ինքնիրեն:

Իր իկուներ նոր դանդաղ իր ամուսնոյն:

— Ատուաւնէ մինչեւ իր իկուներ, միս մինակ կը ճաթիմ կոր:

— Վաղը կիրակի է, մինչեւ իր իկուներ հոս եմ, տեղ մը կ'երթամ:

— Թամանակ կ'անցընենք, դիտել տուաւ Սերովբէ ազա հարցարար շեշտով մը:

— Ես իմ տունս տեղս կ'ուզեմ...

— Աչքդ գոցես բանաս, ամ խը կ'անցնի:

— Ամէն մէկ օրը տարուան մը չափ կերուա կոր ինծի:

Եւ եղաւ որ կիրակի առտու դարձեալ գացին ծովեզերք լուսնաբեր:

Սերովբէ ազա որ քիչ շատ վարժուած էր ծովի պագ ջուրին հետ, ատանց դժուարութեան իր լուսնաբեր կատարելով դուրս ելաւ ջուրէն:

Թագուհի հանրմ կրկնեց իր յանկերգը:

— 26 հատ մնաց:

Երբ Սերովբէ ազա չորացուելու վրայ էր, Թագուհի հանրմ ներշնչուած դէմքով մը էրկանը դարձաւ ու ըստ.

— Տարբորը քեզի ի՞նչ ըսաւ... 30 անգամ ծով պիտի մըտանանկ չէ՞:

— Այո՛, արդպէս պատուիրեց, պատասխանեց ամուսնու:

— 30 օրուան մէջ 30 անգամ պիտի մանաս պատուիրեց:

— Օրուան խօսք չըբաւ. 30 անգամ անուագն ծով մտնելու ես հրամայեց:

Եւ մինչ Սերովբէ ազա, վրան չորցնելէ ետքը, կը պատրաստուէր հագուելու, կ'ընէր յարեց.

— Կեցի՛ր, մի՛ հագուիր:

— Ինչո՞ւ համար, հետաքրքրուեցաւ ամուսնու:

— Քանի որ տարբորին պատուէրը հատի վրայ է և ո՛չ օրուան քիչ մը ետքը անգամ մըն ալ մտի, և ատով օր մը կը շահնէր:

— Ի՞նչ կ'ըսես, կ'ընի՛ր:

— Ծատ շիտակ խօսք կընեմ կոր, հայտէ՛, մէկ մըն ալ մըտի՛ր...

Այնպիսի հրամայական շեշտ մը կար Թագուհի հանրմի այս խօսքերուն մէջ, որ խեղճ ամուսնու ստիպուեցաւ համակերպիլ:

Նոր լուսնաբ մը առաւ «25 հատ մնաց», մտածեց կ'ընէր: Եւ երբ Սերովբէ ազա կը փորձէր հագուել, կ'ընէր դարձեալ արգիլեց զինքը, գոչելով.

— Մէկ մըն ալ մտի՛ր, լմնայ...

— Ծանրմ, Թագուհի հանրմ, խենթեցա՛ր:

— Քանի որ խեղճը հատի վրայ է, մտի՛ր լմնայ: Մի՛ վախճար, չես մեռնիր, հայտէ, մտի՛ր կ'ըսեմ կոր, սիկիտներս սաքի մի՛ հաներ:

Թագուհի հանրմ ի սիկիտներու յատնայս վիճակը բան մըն էր, որմէ ամէնէն աւելի կը սարսափէր խեղճ ամուսնու: Ու... նորէն մտաւ ջուրը:

— «24 հատ մնաց», խորհեցաւ Թագուհի հանրմ, սակայն այդ ալ բաւական չհիտուեցաւ կնոջ կողմէն, որ չորբորդ լուսնաբ մը պահանջեց՝ քատորդ ժամու չափ հանգիտեց մը ետք: Սերովբէ ազա համակերպեցաւ:

— 23 հատ մնաց, գոչեց կ'ընէր յաղթականօրէն: Տեսա՛ր որ բան մը չես ըլլար կոր... ընդհակառակը, երևող գոյն եկաւ կարծես... անիկ արեւին տակ քիչ մը չորցուէ, մէկ մըն ալ մտի:

— Ատուածոյ սիրուն, ա՛լ բաւական է:

— Ձիղերս թուել մի՛ հաներ...

Ու այսպէս լուսնաբերը շարունակուեցաւ և 2 ժամ ետքը 17 հատ մնացած էր, որպէսզի 30 թիւը լրանար: Մտածը կ'ընէին ետքը, ծովեզերքէն անցնողները տեսան գիրուկ կարճահասակ մարդ մարդ մը որ, դողաճար՝ ջուրէն դուրս եկողը, դողաճալ քայլերով: Սերովբէ ազան է, որ իր 30-րդ լուսնաբը կ'աւարտէր:

Հետեւեալ օրը Թագուհի հանրմ աւրախ գուարթ կը վերադառնար Թիբիքէօյ, իր սեփական տունն ու փողոցը: Սակայն այս արագ դարմանումը սեւէ օքուտ չէր ըրած Սերովբէ ազայն անհանգստութեան, բայց ի փոխարէն՝ ստացած էր յօդացաւ, որ այժմ խեղճ մարդը կը գամէր անկողնին:

— Ես արդէն բնաւ համամիտ չէի այդ ծով մտնալուն, կը կրկնէր Թագուհի հանրմ իր դրացիներուն:

Թէեւ շատ անգամներ կը դրուէի, կը կրկնուէի և ընդհանուրին լուրջ նկատողութեան կը յայնձուէի՝ մեր կարգ մը յոռի բարքերու մասին, զորս կը յայտնաբերենք կարգ մը վայրերու մէջ, մանաւանդ յայտն օտարին վարկաբեկելով մեր ազգային արժանապատուութիւնը:

Չունենք և գուցէ պիտի չունենանք այն կարգն ու սարքը, այն երկիրաճութիւնն ու կարգապահութիւնը, որոնք վայել են երբ մեր սրբալայնիքին ներս կը մտնենք, հակասակ ա՛նոր որ մեծ ջերմեամբ ու թեմա մտեր կը վառենք և սխալներ կընենք:

Հանդիսաւոր օր է, եկեղեցիէն ներս կը մտնենք. խառնուրտ լազուրութիւն մը գրաւած է ամբողջ սրբալայնը: Սրբալայնիքի միտք մը նախ և առաջ ձեր աւաղաբութիւնը կը դրուէ: Ամէն կողմ եւ ուղի, գացող եկողներ, ապրի՛ն փոփոք մը, անդին՝ գաւիթին մէջ՝ հուարաւորած երիտասարդութիւն, որոնք՝ գուցէ սինեմայի վրայ կը խօսակցին: Պատաններ կամ տարեց կ'ընեն, որոնք անոր ուստի արդուգործին անյարմար կամ անխաղաղ ըլլալու մասին կը բամբասեն, երիտասարդ կ'ընեն՝ որոնք այս կամ այն խօսակցեալը կամ նորագոյն անուաները մտածանքով կը քամահարեն:

Մէկէն կը նային ջաջ ալու մը, բարաբայնի ուսին, ճաթածուսթ քալուածքով մը կ'անցնի և իր մեծ աղայութեամբ գոհացում տալու համար, աջակողմեան դասի մէջ կը կանգնի:

Եւ այս թո՛ւ ու բո՛ւրն մէջ, մարդ կրնայ մտածփոփ կերպով հետեւելու արարողութեանց: Նոյնիսկ երբեմն Աւետարան կարգացող քանանան անգամ, հակառակ որ անօրինակ է, օտանձայններուն թաքթութեն ջղայնացած, Աւետարանը կ'իտատ կը թողու ու մը ջանկեալ կը դրուի գացող եկողները կը սաստե ու դարձեալ կը շարունակէ իր Աւետարանը:

Եւ այս ամէնը ի՛նչու... ուրոնեմ տակաւ ամուսնու չենք ըլլաւ սրբալայնիք մը վհուութիւնը, չունենք այն պատկարանքը, որ ամէնէն աւելի եկեղեցիին հանդէպ ունենալու պարտաւոր են:

Բայց այս գրեւորները որո՞ւ — ձայն բարբառոյ յաւասպալու: Նոյնիսկ կարող ենք ըսելու, որ մեր ժողովուրդը բարեպաշտ չէ, եկեղեցուէք չէ: Ամենեւին, քանի որ մեր օրհնեալ ժողովուրդը, մանաւանդ տիկնիւները, բերնք եկեղեցի գալէն գատ օրօրոցի մանկիկներն անգամ հետեւին կը բերեն, դպրաց դատու հետ բերնք ալ բերնք գրեցած եզանակով ձայնակցելու համար:

Բայց պէտք է գիտնալ, բարեպաշտութիւնը արկիւնէ՛ր, ուրբորները և պարաններ, դուք որ անուան մեծ և հանդիսաւոր օրերուն միտքն եկեղեցին կը մտարեք, այն ալ ձեր նորածնութիւնները ցոյց տալու մեծ փառաբերութեան խթան:

Բայց պէտք է գիտնալ, բարեպաշտութիւնը արկիւնէ՛ր, ուրբորները և պարաններ, դուք որ անուան մեծ և հանդիսաւոր օրերուն միտքն եկեղեցին կը մտարեք, այն ալ ձեր նորածնութիւնները ցոյց տալու մեծ փառաբերութեան խթան:

ուած, իսկ պարզ կիրակիները ունիք ձեր գրադոմները, ուրոնք արգելք կը հանդիսանան: Ազատ էք: Կրնաք ձեր ուղածին պէս վարուիլ: հաւատքը խղճի խնդիր է, իսկ եկեղեցին ո՛չ մանկապարտեղ է և ոչ ալ լաւ բան: Ո՛չ ոք ձեզի կ'արգիլէ տունը նստելու և կամ սրճարանի մը մէջ պիտի խաղալու, ազատ էք, և ոչ թէ եկեղեցույ կարգն ու սարքը և կամ կարգապահութիւնը խանգարելու համար միայն ներկայ գտնուիլ:

Հարանիքներու ատեն անգամ երբ մէկը ներկայ գտնուի, պարզապէս անօթանար կը մնայ, քանի որ հրաւերակներու մէջ կրնան գտնուիլ նաեւ օրիորդներ, որոնք մեր յոռի բարքերուն ի տես դարմացած կը մընան:

Յետ հարմուեցողները չեկամ, արդէն եկեղեցին լի ու լի լեցուած է, վերնաստանէն մինչեւ պահարանները: Հարան ու փնտան և հրաւերակները նայնիսկ եկեղեցիէն ներս չեն կրնար մտնել առանց հրմշտուքի: Ձեռնառութիւնը պիտի կատարուի, քանանայից ու դպրաց դասերը տեսնող տեղ չեն կըրնար գտնուիլ: Ժողովուրդը, անկարգօրէն, կարծես պղտրի պակասութիւն մը աւելի տեսնելու և բամբասելու համար, միտք գէպի կեղծում կը խառնէ: Վերջապէս ժողովուրդն ու հարմուեցողները իրար խառնուած և մեծ քանակութիւն պատճառով, սրբալայնութիւնը հաղթէ թէ կը վերջանայ, այս անգամ ալ ծանօթ անձանցով, հրաւերակ թէ ոչ, կ'ընդառաջին, դասերէն ներս խառնելու՝ շնորհաւորելու համար, դիւանք պատճառելով ամէն անոնց, որոնք՝ հայ թէ օտար՝ պարզապէս կը զլջան հարսանիքի արարողութեանց ներկայ գտնուելուն համար, քանի որ շատ անգամ հրմշտուքով ծանրաբար զգեստներու պատուելուն պատճառ դարձած են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

Տխուր բայց ցաւալի ճշմարտութիւն մըն է այս, սիրելի ընթերցող, շարժի արդեօք, քիչ մը նախաձեռնութեամբ մեր կրօնքին և միջնակարգ գոյնի հարմարեցումը: Մեր եկեղեցիներն ու կրօնքներն անհրաժեշտ մեր կրօնքին անհրաժեշտ մըն են:

ԱՅՍ ԹԻԻԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ԿԱՐԴԱՑԷՔ
ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՈՆԸ
ԱՂՏԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՔ ԲԺԻՇԿ
ԾԻԾԱՂԱՇԱՐԺ ԿՍՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ
(Գիւլիսի ձեռով — ներկայացնելու յարմար)
որ ամենադժուարահաճ ընթերցողներն անգամ պիտի գոհացնէ և կուշտ ու կուռ խնդացնէ:

Եւ խաչակնքելով մեր եկեղեցին ու մեր կրօնքը սիրած ու պատուած կըլլանք, բնաւ երբեք: Ջերմեամբութիւնը ըրած կըլլանք ա՛յն ատեն, երբ կարգապահօրէն կը վերաբերուինք և պատկասանք կ'ունենանք մեր սրբատեղիներու մէջ և անոնց հանդէպ:
Թուս ԾԻՐՈՒՆԻ

ԵՐԳԻԾԱԿԱՆ ԿԱՄԱԿ

ՎԱՌՆԱՅԱՊԱՏՈՒՄ

ՍՊՈՐՏԱԿԱՆ

Իրավիքի, ազատ, աս ինչ աղետը կը գրեթե կըր աէ, մեծ աղաներուց գործին չեկաւ տէ, օգիւ կոյրեցին տուններէն ներս, ամա գրեթէ չի կոյրեցին ես:

ար կուտէին, անօթի՞ էին ինչ էին Բայց պարէմ մեզքէ չի մտայ ես, լուսաճաղիքին հարւոյն համար թէ՛ աղօթեցի և թէ լա- ցի:

Հիմա մտաւ է, եկէէցի չեն ի գար ո՛չ կին, ո՛չ ալ էր իմարդ, էտէտիքը թիւնը ալ ըլլայ:

Ասաջ տած իկները շատ կին կ'աւան, կըսէինք, հիմա մեր մարդերն ալ հաճեալ եկան, կի- ներնին մինչև սեւ հողը չի դը- նեն, չեն հանգտանար, կին ու- նիմ՝ լի պով է ինչ է կը սիսին ընել:

Կնիկներն ալ սրտերուն կը դնեն ու վէրէմ կ'ըլլան, ի- րենք ըստ նէ խոզի պէս խորթ- լամ իշ կ'ըլլան:

Այնպիսի Աշխարհի վերջն է, ամա կիններն ու աղջիկներն են յանգաւորը, շխտալը ըսմ, պոչ կը խորցնեն:

Սողոմոնի մար է հիմա Մենք վախիթին ս'աբ... կէնձ ֆիտան էինք, է- րենունս ալը գետին կը կաթէր, ակոմ օրերն ալ եկէէցի երթալ գիտէինք, մէկը երեսունս նայե- լաւ ըլլար նէ, սաք յիշի պէս կատ կարմիր կըլլայինք:

Հի- մակուանները... վառածները, աչքով «ետեւէս եկաւ» կըսեն կար... Գուն գետն, Նէմ տէ կը հանկուտ, անոր համար կը գրեն:

Հագաս տօր ինչ պատանեցու, գիտե՛ս: Կէսօրէ վերջ մէյ մը Ազատիկնց երթալ ըսի— քու- կին հին տանախրաւէրդ— մէյ մըն ալ Մուսալայէն վեր կու- լէ ետեւ դիմացս ելան Պէնկի կիւլիներն, կտէպիւղ էլ ըմբը, Թուլ Սանդուկը, Թուրուլ Հու- սոֆը և Տոմարիէսքիթի Յիլմը՝ գաւազանը ձեռքը:

— Ո՛ւր բարով, ըսի խնդա- լով: Մեան՝ կայ, ինչ է, չէ նէ խօսք մէկը րեւր մէկ մտայեցի:

ՀՆԴԿՈՒՇԻՆ ԵՒ ՆԵՐԿԱՅ ԿԻՆԸ

(Շարկուճակուրիսն Բ. Էջկն)

այր մը դժգոհի կամ դիմել տայ թէ գործերը անյաջող են, նոյն իսկ անհիշատակ մօտ, կինը լսել անգամ չուզեր և ընդհա- կառակը ամուսինը կը քամէ կի- տրոնի մը նման):

6. — Իւրաքանչիւր կին, նը- շանակութիւն չունի թէ ինչ ընտանիքի կը պատկանի, պար- տաւոր է ամէն առաւօտ ամենը ինք աւելու: Կերակուրը եփե- լու և լաթ լուարու:

(Հոս այլիւս հնդիկները կը «չափազանցեն», մեր կինը կը խուսափի նման կոչոտ աշխա- տանքներ կատարելու: առաւօ- տուն անկողինն որ ելաւ, պէտք

գաթէր եզեր ժուռի՞ մը կեր- թաք կոր:

— Նոր բարի լոյս, ըսաւ է- անկողնից էլ մինը ծաղիկով զիտ: Բա չի՞ս գիտեր թէ դպրոցը, հինգշաբթի օրերը, կէսօրէ ետք եկէէցի կայ:

«Տէր սղորմեա» ըսելով, խաչս հանեցին: Թուլ Սանդուկը բան մը չստելով սեղանէմ երեսու կը նայէր, թէ ինչու խաչ կը հա- նեն:

— Բա կէսօրէ ետք եկէէցի կըլլայ, ըսի:

— Հա՛, մենք եկէէցի չենք երթար, պոչքով ըրած ենք, բոլոր կինները՝ կիններուն կեր- թանք աղօթելու, պրտաց էլ մօ- նը և խիստ քիթը վեր քա- չելով պոչերը շալկած հեացաւ:

Ուրեքուն լալըներուն ձոյ- նը կը լսէի գեւ կայնած անգէս: Աստուած ինչք տայ ձեզի, ըսե- լով ձամբաս շարունակեցի ու Ազատիկնց գացի. սրտիս թոյնը անոր ալ պատմեցի և երկուքս մէկ ըլլալով այս նամակը քեզի գրեցինք: Շատ բարեւունք անկի ալ:

ԹէճԱՐԻԿ ՏՈՒՏՈՒՎ

Վառնա

է առաջին առթիւ դէմքի դը- ճագրութիւններով դրաղի և թէ սպասուհի ունի, գործերը ան կընէ, իսկ հակառակ պարա- գային այլը պարտաւոր է այդ գործերը կատարել):

7. — Եթէ ամուսինը անհան- գիտ է, կինը պարտաւոր է գե- տինը պատկելու:

(Իսկ մեզ մօտ երբ այլը ան- չանգիտ է, գետինը կը պատկե- ցուի, որպէսզի կինը չանհա- զատանայ):

8. — Երբ այլը կը վերա- դառնայ սեւէ ձամբարդութենէ, կինը պարտաւոր է մանրամասն հաշիւ տալու, թէ անոր բացա- կայութեան ինչ է ըրած:

(Հոս ալ համաձայն չենք հըն- դիկներուն, ընդհակառակը, այ- րը երբ սեւէ անգէ կը վերա- դառնայ, կինը հաշիւ կը պա- հանջէ թէ ինչ ըրած է: Իսկ երբ կարգը իրեն կուգայ «պար- տաւոր չիմ քեզի հաշիւ տալու» կ'ըսէ):

9. — Եթէ այլը բարկանայ կաջ, վերջինս պէտք է որ լսէ:

(Իսկ մեր մօտ անհասարակ այլը կը խուսափի կնաջ բար- կանայէ, իսկ կինը յանձնալ գայ- լի աւետարան կը կարդայ ա- մուսինոյն գլխուն):

10. — Եթէ ամուսինը կինը ծեծէ, վերջինս պէտք է լսէ և քիչ վերջ երթայ ամուսինն ձեռքը համարէ, հազար ներո- գութիւն ինքրէ, որ անիթ տուած է անոր բարկանալուն:

(Այլիւս հոս բողբոլին հակա- ոակ ուղղութիւններու վրայ կը գտնուինք անոնց հետ: Այր մը համարձակեցաւ ձեռք բարձրա- ցնել կնաջ վրայ, կինը անմի- ջապէս կը փոխարինէ և անա տունը կը դառնայ դժուար: Իսկ եթէ կինը մայր ունի և օգնու- թեան կանչէ, այլը պէտք է անպայման գինաթափ ըլլայ, որովհետեւ կնաջ և դորանչին հետ գլուխ չելլցուիր: Եթէ այ-

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔՆԵՐ ՈՐՍՈՐԳԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ

ԶՈՒՍՆՁԻՆ ՀԵՏ ՈՐՍԻ

ՊՊՊ

— Ճիշտ է որ դուք գործանչդ որսի կը տանիս, փոխանակ չու- նրդ տանելու:

— Այո, ճիշտ է, հրէշները երբ գործանչ կը տեսնեն, ան- միջապէս կը փախչին աչքերնին ստած կողմը և այդ միջոցին ես ուզած որս կը որսամ:

ԿՆՈՋ ԱՆՀԱՆՊԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ա. կինը. — Ամուսինս երէկ որսի գնաց և ապուսին չէ վե- ըրաւարձած:

Բ. կինը. — Իսկ իմ ան- պիտան ամուսինս երէք օրէ ի վեր որսի գացած է և չէ վերա- դարձած: Այս առաւօտ չունը՝ գլխարկը բերանը ստած եկաւ, ուրեմն գինով վիճակի մէջ տուն պիտի վերադառնայ:

ՄԱՍՆԱԿԵՏ ՈՐՍՈՐԳԸ

Պր. Մտաղբիւն որսի կ'եր- թայ և երեկոյեան վերադար- ձին խոլէն կ'անցնի ու երկու նապաստակ դնելով՝ տուն կու գայ:

— Կնիկ, ամբողջ օրուն մէջ միայն երկու նապաստակ կըցի դարնել: Եւ ան կը սկսի բացա- տրել թէ ինչպէս և ուր զար- կած է. — Ասալինը զարկի...

— Գիտեմ, գիտեմ, կընդմի- ջէ կինը:

— Ինչ գիտես, զարմացած կը հորցնէ ամուսինը:

— Գիտեմ այն, որ հրացանը տունը մտցած էիր:

— ...

ըր քաջ է, միայն մէկ բանով կընայ գլուխ ելլել — ի վերջոյ օրհնեալ փայլը կընայ հանգըս- տանցնել զանոնք և տունը խաղաղ պահել:

ԶՈՒԱՐԹ ՆՕԹԵՐ

ԿԱՊՐՈՎԱԿԱՆ

Կապուղացի մը ինքզինը ան- հանգիտ գրալով, երկար տա- տամուսիններէ յետոյ, վերջաւ պէս կ'որոշէ գուճար մը տրաւ մադրել բժշկական քննութեան համար: Ան կ'այցելէ բժիշկի մը, իր հետ առնելով իր ամե- նամօտ բարեկամը (որովհետեւ ամէն մայրդ գիտէ, որ երկու հագի աւելի լաւ ասկորիտութիւն կ'ընեն, քան մէկը):

Քննութիւնը կը վերջանայ յաջողութեամբ և երբ քապի- նէն դուրս կ'ելլեն, բարեկամը շուտով կը հօրցնէ:

— Ինչո՞ւ հարա բժիշկին ը- սիր որ որսի բարսխում ունիս և կը տառապիս նաեւ ստամոք- սէ, երբ ինձի կը քանդատէիր միայն գլխու ցաւէ:

— Տիմար, աղջիկս ստա- մոքսի ցաւէ կը տառապի, իսկ կինս՝ որսի բարսխումէ:

— Է՛, ստով ինչ կ'ըլլայ որս:

— Միթէ սպառչ եմ, որ ըը- ժիշկին աւելի դրամ տամ: Հիմա, դեղագիրը որ գրեց ին- ձի համար, երեքինս ալ պիտի խմենք և այս ձեւով մեծ խը- նայողութիւն մը ըրած կ'ըլ- լանք:

ԱՂՏԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՔ ԲԺԻՇԿ

անգամ: Եթէ միջինն մը ունենար՝ թերեւս, ապա թէ ոչ... անունն անգամ տալ չուզեր:

Ֆուլ. — Ապո՛ւշ... ո՛րքան ալ դիւրին է եզեր միջինն շահիլը անոր համար: Հա՛, կը հասկնամ, եթէ գողնալու ըլլայ... իսկ դեղագործ մը ինչպէ՞ս գողնայ այդքան դրամ:

— Կաւ, բայց Սիբանայը գիտէ իր ըսածը ու կ'ըսէ թէ դեղագործը կ'աւղտ, սակայն տէրն ալ կը պնդէ եզեր թէ հազարդին կամ բժիշկին համար կը համաձայնի, բայց դեղագործին համար, ո՛չ:

Ֆուլ. — Ատիկա շատ ցաւալի է, շխտալը, ես շատ կը հաւնիմ դեղագործը, սրտիկեալ երբ ան օր- խորդին հանդիպի տան ետեւի մուտքին առջև, ա- մէն անգամ ինձի հինգ լէվ կուտայ:

Տիբ. — Իսկ երբ պաշտնօսական մուտքի դռնէն ներս մտնելու ըլլար, ինձի ալ հինգ լէվ կուտար:

Ֆուլ. — Տեսա՞ր որ դեղագործը շնորհալի մարդ է եզեր:

Տիբ. — Շատ ճիշտ է:

ՏԵՍԻՒ Բ.

ՆՈՅՆԻ, ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԵՒ ՍԻՐԱՆՈՅՆ

Յովն. — Դուք հոս ինչ գործ ունիք, հիւրա- սենեակին մէջ եկեք կեցեք էք... և անա կէսօր է եզեր ու դուք տակաւին սենեակը մաքրած չէք...

Յո՛ււս, կարուկեք տակէ:

Ֆուլ. — (Երալով և մեղուսի) Ապո՛ւշ, գոհիկ, և այս յիմարը միջինն կ'ուզէ թունեալ, որքան ալ շատ գիտէ (կ'երայ):

Յովն. — (Տիրուհիին) Իսկ դուք հոս ինչ գործ ունիս:

ԱՂՏԻ ՄԸ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՔ ԲԺԻՇԿ

ԾԻՍԱԳԱՆՏԱՐԺ ԶԱԻՇԵՏ ՄԷԿ ԱՐԱՐ Հայացուց՝ Գ. ՌԱԶԿՐԱՏԻԱՆԸ

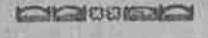
Ս Ո Յ Ի Ա

1942

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ ՍԸ

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ԷՓԷՆՏԻՒՆ ՀԵՏ . .

Պատերազմական դէպքերու զոպանակաւոր վերելման մասին ու պատճառով, ուղեցի մասնաւոր ինքնակազմ մը ընել կացութիւն էֆէնտիին հետ:

Կացութիւն էֆէնտիին գտայ իր քաղինէին մէջ, քիթը մխրձած բազմատեսակ ու բազմաբնու թերթերու ծաղիքէն ներս, աչքերովը կը լսուի անոնց պարունակութիւնը, դէմքին վրայ նկատելով երբեմն ժպիտ, երբեմն ալ դարձաբան դժեր ու ակոսներ:

— Բարեւ, կացութիւն էֆէնտիին, կը ձայնուի:

— Ատու՛նոյ բարիքը վրայ լլլայ, կը պատասխանէ ան հաճոյակատար թնով մը: Լաւ որ եկար, բու պատճառովդ գէթ վայրկեան մը աչքերս կը հանդատանն ե ուղեզս քիչ մը կը հանդարտի:

— Է՛հ, լաւ տեսնե՛ք, կացութիւն էֆէնտիին, պատերազմի ճակատներէն ի՞նչ նորութիւն կայ, պատերազմը դեռ երկար պիտի տևէ՞:

— Այնքան ատեն որ աշխարհին մէջ ամենայնուրեւ տանջուողներ, կուշտեր ու անօթիներ, պատուաւորներ ու գողեր, ուսուցիչ խմելէն պայթելու տատիճան ուսուցողներ, չքաւորութիւնէն կմտաք դարձողներ ե վերջապէս աշխատանքներ ու ծոյլեր կան, պատերազմը վերջ չի կրնար գտնել:

— Շատ լաւ, մեր Մէհմէտ

աղային վիճակը ի՞նչ պիտի ըլլայ:

— Մէհմէտ աղան մինչեւ հիմա «իլիկն պիլիմ, կիլիկն փաւսով» թարգմանութեան հետեւեցաւ ե ամէնքն ալ ճողայի բերաւ, աշխարհի վրայ մարդ չմնաց, որ իր անուշ լեզուովը թակարդը չձգէ: Ռուսական փոխառութեամբ կեսարիոյ մանաւանդները կարգի բերաւ, ֆրանսական դրամով իր երկաթուղիները շտկեց, անգլիական դրամով գինեմթերք ամբարեց, ուրիշ փոխառութեամբ մը Ուսկուլիւրի նաւարանները արդիականացուց, թող զկանայս ե զմանկտիր Սերպիտայն, Յունաստանէն ե այլ երկիրներէ փախած օղանաւերով իր օղային ուժը կրկնապատկեց, իսկ հիմա ալ սկսած է Ամերիկային փրօփրօ ընել, որպէսզի անկից ալ ցորեն ու ալիւր, գէնք ու մեքենաներ ստանայ:

— Շատ լաւ, որ մը այս փոխառուները իրենց աւետելիքները պիտի չպահանջեն:

— Է՛հ, տղու պէս խօսք կ'ընէս, ով որ բարակը մտածէ, սխտորին հասն ու քայքայը հաշուի առնելով փաշտ չի չըրնար ուսուց, «իւ պիլիկն, իր լրն փուսնակն» կ'ընէ թրքական աւամը, իսկ մենք՝ հայերս կ'ընենք. «խնիթը օրը օր ըրեր է, խնիթն ալ օրը կը սպասէ»:

Բաղաքակրթուած ազգերը մեկ միլիոն սպանուած հայերու հաւելլ չպահանջեցին, հիմա

ՔԱՅԱՆԱՅԻՆ ՆԱՄԲԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պատիկ գիւղի մը քահանան շատ բարեսիրտ ե լաւ ծերունի մըն էր, սակայն խեղճը կը տառապէր հիւանդութենէ մը, որ էր՝ բերանին յաճախ չորնալը ե քահանան կը ստիպուէր միշտ բերանը բանով մը թրջել: Ան մանաւանդ կրկար քարոզներու ժամանակ սովորականէն աւելի կը ստիպուէր ծերմակ գինիին օգնութեանը գիւնել ե այդ պատճառով ալ խորանին մէջ, ծածուկ տեղ մը շէշ մը գինի պահել ու քարոզի ժամանակ, իբր թէ ինկած թաշկինակը վերցնելու համար գետին կը ծռէր ե անթիէն օգտուելով ուժով մը գինի կը կոնծէր:

Անգամ մը, աւագ շարժումէջ էր, ծերունի քահանան իր ամենայնազուճնայի քարոզներէն մին կ'արտասանէր, եկեղեցիի բոլոր հաւատացեալները լուռ ու մուռջ մտիկ կ'ընէին ե իրու պէս ազդուած էին: Այս օրը միայն երեք անգամ վար ձգեց իր թաշկինակը ե երբ հասաւ քարոզին ա՛յն մասին, որ քարոզիչը պէտք էր խաչելութիւնը վեր բարձրացնէր ծնկալոյք, գլուխին խոնարհած ե պատրաստ մեղայնի պարու, քարոզիչը բարձր ձայնով մը ըսաւ.

— Քայրեր ե եղբայրներ, ահա հաւասիրի Փրկիչը, անուասիրի հողիէ արեւը, մեակ գեղը, որ կարող է բուժել հիւանդութիւնները, այս է միակ Աստուծան, որոն պէտք է հաւատանք, սիրենք ու պաշտենք:

Սակայն հաւատացեալներուն մէկ կային մէկ քանի երիտաւրանի մը միլիոն սխտորներ խօսքը պիտի ընեն, ըսելով, զիս ճամբց:

Ս. ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

ՊՍՏՍՈՒԱԾՔՆԵՐ ՄԵՍ ՄԱՐԿՈՑ ԿԵԱՆՔԷՆ

Երբ մեծն Անքանդը կը պատրաստուէր եղեր արշաւել գէպի Ասիա, իր ունեցած բոլոր հարստութիւնը բաժնեկէ իր դորագեաններուն միջեւ:

— Իսկ քեզի ի՞նչ մնաց հարցուցեր է Փէրթիքան:

— Յայր, պատասխանելէ Անքանդը:

Մեծն Անքանդը երբ լսած է թէ գինեւորներէն մին իր անունը իւրաքանչեւ է, կանչեր է գայն իր մօտ ե ըսեր է.

— Լսեցի որ կը փափաքես իմ անունս կրել, շատ լաւ, այսուհետեւ բոլոր կոչուներուն մէջ մէջ պիտի կոչուես Անքանդը:

ՄԷԿԸ ՀԱՐՑՈՒՄԵՐ Է ՓԻԼԻՍՈՍՈՒՆՆԵՐ, ՈՐ ԳԼՈՒՄԻՆԻՆ ԶԵՆԻՆ ԽԱՅՈՒՐԾԱԾ Ե ԱՆՆՈՒՆԵՐԸ ԳՐԱՆՈՒՅԻՆ ՎԻՃԱԿԸ, ԽՆԴՈՒՔՆԻՆ ՆԻՐՅՈՒՆ ԶՊԱԿԷՆ:

Հաւատացեալները գլուխին վեր բարձրացնելով անոնք ալ սկսան խնդրել ե ի վերջոյ ծերունի քահանային երեցիկներ, չկրնալով գիւնալ պատասխան:

— Տէ՛ր հայր, ինքզինքդ կ'ըսես, իսկ քեզ գլուխը հաւաքէ:

Խեղճ քահանան շուարած ու վախցած այս ազմուկէն, կը դողդողար Ան դագած էր իր աննիւրի մեծ սխալը: Անպարզ վառուած ե յուզուած իր ազգայնաբան ջանքով խորագրու վրայ, թշուառ քահանան փոխանակ Յիսուսի խաչելութիւնը վեր բարձրացնելու, ան սխալմամբ իր հաւատացեալները օրհնած էր պահուած գինիի շէշով:

Ստիլիա ՅԱՍՄԻԿ

փայ Արիստիան թէ ի՞նչ տեսակ կին առնէ կնութեան համար:

— Գեղեցիկը, ըսեր է Արիստիան, քեզ պիտի դաւաճանէ, ազգը՝ դուն պիտի չհաւանես, աղքատը քեզ պիտի փճացնէ, իսկ հարուստը վրադ պիտի իջնէ...

Անգամ մը յոյն փելիսոփոյայ Արիստիանին ըսեր են թէ բացակայութեանը իր բարեկամներէն ամենք գէշ կը խօսին իր մասին: Արիստիան ըսած է.

— Բացակայութեան միջոցին իմ մասին գէշ խօսուելը բնազդն է: Նետաքրքրէր: Նոյն խի բացակայութեան զիս ծեծեն ալ կրնամ հանդուրժել:

Համո ի կայսր Օգոստոսին ներկայացուցած են յոյն երիտաւարդ մը, որ գիւնալով չափազանց շատ կը նմանէր եղեր իրեն: Կայսրը հարցուցեր է երիտաւարդին, թէ արդեօք իր մայրը ժամանակին կ'ըսէ՞ է Համո:

Երիտաւարդ յոյնը, ըմբռնելով կայսրին միտքը, պատասխաներ է.

— Մայրս ոչ, սակայն հայրս շատ յաճախ այցելած է Համո...

Պէյքընին հարցուցեր են թէ ո՞րն է մարդու ամենուրեք տարիքը:

— Ամէն տարիք ալ յարմար կը նկատուի, պատասխաններ է մեծ փելիսոփոս, որովհետեւ երբ երիտաւարդ ենք, կ'ընենք որոշին է, երբ շախմատ ենք՝ մեր ընկերուհին, իսկ երբ ծերունիք՝ մեր խնամակալուհին:

Ստիլիա Բարգվ. ԱՐՓԻ

ՔԻՉ ՍԸ ԺՊԻՏ

ՍՐԺԱՆԻ ՏԱՊԱՆԱՔԱՐԸ

Մարդուն մէկը կարծեցուցեր է իր գոքանը ե ուղեր է անոր արժանի գերեզման մը շինել տալ:

— Պարոն, կը փափաքեմ լաւ ե գեղեցիկ տապանաքար մը շինել տալ զոքանչիս գերեզմանին վրայ, բայց ոչ շատ սուղ:

— Այո, ունիմ աղուոր բան մը, սակայն անոր վրայ ուրիշ մը անունը քանդակուած է:

— Օ՛, ոչինչ, ես կարեւորութիւն չեմ տար ատոր, արդէն իմ հանգուցեալ զոքանչս ալ կարդալ չէր գիտեր:

ԱՂՏԻ ՍԸ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՔ ԲԺԺԿ

ՋԱԻՇԵՏ ՄԷԿ ԱՐԱՐ

Տեսարանը կը ներկայացնէ լաւ կահաւորուած հիւրանոցի մը, Գովհաննէսի տան մէջ:

ԱՂՏԻ ՍԸ ՀԱՄԱՐ ԵՐԵՔ ԲԺԺԿ

ՏԵՍԻԼ Ա.

ՅՈՒՎԻՆԷՆԷ ԵՒ ՏԻՐՈՒՆԻ

(Տիրուհին կ'ալի, իսկ Յովիաննէն բեմէն անցած միջոցն կանգ կ'առնէ, ձեռք կեռակուրի ամաններով):

Յուլիանէ. — Վա՛յ, վա՛յ, այս ինչքան փոշի կը վերցնես:

Տիրուհի. — Այնչ, այնքան ալ զարմանալի բան բան չէ. երանի թէ հազը չի բռնիր:

Յուլ. — Ես պիտի չհազամ, բայց կը վախնամ որ դուն այնքան հազաս, որ քեզ թոքախտաւոր կարծեն:

Տիր. — Հոգ չէ... Գիտե՛ս որ մերինը այսօր նշանածովը հոս պիտի գայ եղեր վտանայէն:

Յուլ. — Իսկ մեր գեղազորը ի՞նչ պիտի ընէ:

Տիր. — Անոր մասին մեր տէրը շուգիւր գիտնալ

ՋԵՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՏՈՒԼԻՔ «ՄԵՂՆՈՒՆ»

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ	64 տար.	Նախկին պաշտօնէտայ
ՍԻՐԱՆՈՅԸ	18 տար.	Սնոր աղջիկը
ՎԱՐԴԱՆ	30 տար.	Վ. Իրաբոյժ
ՀՐԱՆԻ	40 տար.	»
ԺԻՐԱՅՐ	45 տար.	»
ՊԱՐՈՅՐ	26 տար.	Օգնական վիրաբոյժ
ՅՈՒՎԻՆԷՆԷ	50 տար.	Խոհարարուհի
ՏԻՐՈՒՆԻ	16 տար.	Սպասուհի

Գործողութիւնը տեղի կունենայ Սոփիայի մէջ

